

Teknik- og Miljøudvalgets beslutning den 9. januar 2023 i sagen "Endelig vedtagelse af byrums- og trafikplan for Middelalderbyen"

Teknik- og Miljøudvalget skal tage stilling til endelig vedtagelse af byrums- og trafikplan for Middelalderbyen. Med planen foreslås anlæg af nye, attraktive byrum, der giver plads til fodgængere og cyklister, bedre balance i bylivet, mere bynatur og formidling af områdets kulturarv samt nedlæggelse af i alt 750 bilparkeringspladser. Planen har været i offentlig høring i perioden den 28. juni 2022-26. september 2022, og Teknik- og Miljøudvalget skal nu tage stilling til endelig vedtagelse af planen.

Indstilling

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget over for Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen anbefaler,

1. at godkende "Byrums- og trafikplan for Middelalderbyen" (bilag 2).

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget godkender,

2. at Teknik- og Miljøforvaltningen udarbejder budgetnotat til Budget 2024 forhandlingerne på implementering af byrums- og trafikplanen, jf. afsnittet om politisk handlerum.

Problemstilling

Med Budget 2021 (BR 1. oktober 2020) (A, B, C, F, O, V og Fremad) blev der bevilget 9 mio. kr. til det videre arbejde med mindre biltrafik i Middelalderbyen, heraf 5 mio. kr. til byrums- og trafikforsøg i sommeren 2021, 1 mio. kr. til supplerende erhvervsanalyser og 3 mio. kr. til at udarbejde en samlet byrums- og trafikplan for det område, der i denne sammenhæng kaldes for Middelalderbyen. Teknik- og Miljøudvalget skal tage stilling til endelig vedtagelse af byrums- og trafikplanen for Middelalderbyen, som er blevet til blandt andet på baggrund af erfaringerne fra byrumsforsøg og erhvervsanalyse (TMU 28. februar 2022). Byrums- og trafikplanen blev sendt i offentlig høring i perioden den 28. juni

2022-26. september 2022 (TMU 20. juni 2021). Der er indkommet 293 hørings svar (bilag 3), som peger i forskellige retninger og især handler om bilparkering, biltrafik, gener fra natteliv, udeservering, bynatur, cyklister og fodgængere. Med vedtagelsen af Budget 2023 (BR 6. oktober 2022) (B, C, D, I, O, V, Ø og Å) er der afsat 16,3 mio. kr. til nedlæggelse af de første 600 bilparkeringspladser, flytning og etablering af ny cykelparkering, ændring af ensretninger, kommunikationsindsats samt før- og eftertrafiktællinger. En del af de nedlagte parkeringspladser er erstattet med leje af pladser i nærliggende parkeringsanlæg (se afsnit om parkering).

Løsning

Teknik- og Miljøforvaltningen har udarbejdet en byrums- og trafikplan for Middelalderbyen (bilag 2), som bygger på anbefalingerne fra borgersamlingen om Middelalderbyen, som blev gennemført i 2019, og forvaltningens bearbejdning heraf (BR 20. august 2020). Desuden bygger planen på en kortlægning af Middelalderbyen (TMU 20. juni 2022), resultater af byrumsforsøgene i 2021 og resultater af en erhvervsanalyse (TMU 28. februar 2022). Endelig er planen blevet til med input fra en følgegruppe bestående af repræsentanter for borgere, brugere og erhvervsliv samt input fra møder med beboerforeninger og input fra Københavns Politi og fra Indre By Lokaludvalg. I høringsperioden er afholdt et borgermøde den 24. august 2022.

Byrums- og trafikplanen indeholder fire temaer: 1) Egenart og kulturarv, 2) Kultur-, erhvervs- og hverdagsliv, 3) Bynatur og 4) Mobilitet. Temaerne indeholder samlet 47 generelle tiltag til at opnå de ønskede effekter for Middelalderbyens byrum og trafik. Nedlæggelse af parkeringspladser er det grundlæggende greb i byrums- og trafikplanen til at opnå mindre biltrafik i Middelalderbyen. En del af disse pladser er erstattet med leje af pladser i nærliggende parkeringsanlæg (se afsnit om parkering). Forvaltningen anslår på denne baggrund, at den nuværende biltrafik på ca. 15.000 biler i døgnet i Middelalderbyen vil reduceres med ca. 45-60 %. Der foreslås skiltning hele vejen rundt om Middelalderbyen med parkeringsforbud - dog med parkering tilladt i afmærkede båse. Arealer, der frigøres ved nedlagt parkering, skal blandt andet give bedre forhold for fodgængere og cyklister, bedre mulighed for ophold, cykelparkering og mere grønt.

Implementering af byrums- og trafikplanen forudsætter, at der afsættes finansiering over de kommende års budgetforhandlinger. Planen rummer et forslag til implementeringsrækkefølge med 14 beskrevne projekter, der foreslås anlagt over en årrække - heraf ni flagskibsprojekter (bilag 2, projekt A-I), der omfatter nye

anlæg på centrale gader og pladser, to tværgående anlægsprojekter, der nedlægger i alt 750 parkeringspladser i gadeplan, og tre tværgående samarbejdsprojekter om grønnere byrum, cykelparkering og varelevering. Den samlede anlægspris for planens første fire flagskibsprojekter (bilag 2, projekt A-D) anslås til i alt 155-195 mio. kr. med mulighed for, at de enkelte projekter kan skaleres. Flagskibsprojekterne er endnu ikke finansieret, jf. afsnittet om økonomi. Implementering af planens tiltag på områdets øvrige strækninger, der ikke er omfattet af flagskibsprojekter, vil foregå løbende i takt med behovet for vejgenopretning og ved yderligere finansiering af strækninger til fx brostensbelægning og træer. Den detaljerede udformning af løsninger for trafik og byrum udarbejdes først med dispositionsforslag for de enkelte anlægsprojekter, der igen omfatter borgerinvolvering og godkendelse hos Københavns Politi.

Byrums- og trafikplanen er en strategisk helhedsplan, der beskriver visioner og foreslår udviklingstiltag inden for planens temaer, men som ikke i sig selv giver ny hjemmel til at regulere fx udeservering og bevaring af træer. Derfor skal planen følges op af andre reguleringstiltag, fx gaderegulativ, administrationsgrundlag for udeservering og/eller temalokalplan, for at kunne håndhæves.

Høring

Der er indkommet 293 høringssvar fra borgere mv., jf. bilag 3. Forvaltningens bemærkninger fremgår af bilag 4. Hovedparten af høringssvarene handler om bilparkering, biltrafik, gener fra natteliv, udeservering, bynatur, cyklister og fodgængere. Holdningerne er delte, og der er både svar, der er overvejende positive, og svar, der er overvejende negative over for planens indhold.

Bilparkering har fået flest kommentarer, hvoraf 117 svar (enkeltpersoner, to beboerforeninger, FDM og Indre By Lokaludvalg) har kommenteret, at det er negativt, at der nedlægges bilparkeringspladser, mens 25 svar (en række enkeltpersoner og organisationer) ser det som positivt, og 40 svar (enkeltpersoner, en beboerorganisation og Handicaprådet) udtrykker bekymring uden at være afvisende over for at nedlægge parkeringspladser.

Biltrafik er det emne, næstflest har kommenteret på, hvor 35 svar er positive, og 27 svar er negative over for mindre biltrafik i området, mens 84 svar ønsker yderligere regulering af bil- og bustrafikken.

Desuden har en del svar kommenteret positivt på, at der med planen skabes bedre forhold for fodgængere (35 svar) og cyklister (36 svar).

Gener fra natteliv og udeservering i området har været et tilbagevendende tema i dialogen om Middelalderbyen. Indre By Lokaludvalg, fire beboerforeninger og en lang række enkeltpersoner giver i 77 høringssvar udtryk for, at der i Middelalderbyen opleves et stort behov for mere ro, renhold og håndhævelse, og heraf gør flere opmærksom på dilemmaet mellem ønsket ophold i dagtimerne og uønsket ophold i nattetimerne. 70 høringssvar kommenterer på udeservering og andet inventar på fortovet, hvoraf flere, herunder Indre By Lokaludvalg, ikke ønsker, at områdets byrum og gader indrettes med bredere fortove eller bedre mulighed for ophold uden kommercielt indhold af frygt for gener.

Indre By Lokaludvalg giver desuden udtryk for, at byrums- og trafikplanen ikke tilgodeser beboernes interesser.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen konstaterer, at der blandt høringssvarene er modsatrettede ønsker, og forvaltningen har med planen peget på en balancering med hensyn til planens temaer. Med borgersamlingen i 2019 er afprøvet en ny form for borgerinvolvering, hvor deltagerne afspejler byens befolkning bedre end ved de sædvanlige metoder. Borgersamlingens anbefalinger er afsæt for byrums- og trafikplanen.

I forhold til de negative tilkendegivelser og bekymringer om bilparkering fra borgere og Indre By Lokaludvalg bemærkes det, at borgersamlingens anbefaling er at reducere bilparkering med 80-90% (BR 20. august 2020), samt at byrums- og trafikplanen tager udgangspunkt i data for parkeringsbelægning, trafiktællinger, bilejerskab mm. Forvaltningen er opmærksom på beboernes parkeringsforhold, som også i dag er begrænsede, og henviser til, at der samtidig med planens udarbejdelse er etableret udvidet mulighed for at parkere med beboerlicens i parkeringshuset under Israels Plads, og at der med planen opretholdes alle de ca. 1.150 private parkeringspladser i gårdene (se afsnittet om parkering).

I forhold til de negative tilkendegivelser og bekymringer om natteliv og udeservering bemærkes, at forvaltningen anerkender de oplevede gener hos en del af områdets beboere. Samtidig peger forvaltning på, at byrums- og trafikplanen har fokus på den fysiske indretning af byrum og derfor ikke rummer specifikke muligheder for regulering af aktiviteter hen over døgnet.

Forvaltningen vurderer, at Middelalderbyens byrum generelt ikke bør indrettes med det formål at gøre det mindre attraktivt at færdes og tage ophold i, men at der i stedet bør iværksættes andre former for indsatser over for aktiviteterne i aften- og nattetimerne, fx ved tildeling af nye alkoholbevillinger og nattilladelser, jf. Restaurations- og nattelivsplanen (BR 4. november 2021) og evt. gennem det forventede fornyede administrationsgrundlag for udeservering, som blandt andet undersøger mulighederne for at regulere åbningstiderne, samt evt. indførelse af gebyr for udeservering (TMU 14. november 2022).

Med hensyn til hvorvidt byrums- og trafikplanen for Middelalderbyen tilgodeser beboernes behov, henviser forvaltningen til det omfattende forarbejde med byrumsforsøg i 2021 og borgersamling i 2019. Evalueringen af byrumsforsøgene (TMU 28. februar 2022) skete med flere evalueringsmetoder, herunder et spørgeskema med ca. 2.900 besvarelser (heraf ca. 1.100 besøgende og ca. 1.800 der bor, arbejder eller driver erhverv i Middelalderbyen). I borgersamlingen var 75% af deltagerne beboere i Middelalderbyen og 25 % beboere i andre bydele.

Parkering

Planen indebærer at nedlægge 750 ud af ca. 1.050 almindelige offentlige parkeringspladser i gadeplan, og med Budget 2023 er der bevilget midler til at nedlægge de første 600 bilparkeringspladser. Det medfører, at bilister bliver opfordret til at parkere i de private parkeringsanlæg i og omkring Middelalderbyen, hvor der er en samlet kapacitet på knap 4.000 parkeringspladser med en belægning på ca. 70 % kl. 12:00 og en belægning på knap 20 % kl. 22:00. Det vurderes, at der er kapacitet i de private parkeringshuse til at dække behovet. De tilbageværende offentlige parkeringspladser vil omfatte 10 % flere pladser til erhvervsparkering (biler på gule plader) og 10 % flere handicappladser samt et uændret antal pladser til el-biler. Desuden indebærer byrums- og trafikplanen at etablere netto ca. 1.000 nye cykelparkeringspladser. Planen anbefaler en tydelig og bred kommunikationsindsats om de ændrede parkeringsforhold.

Hovedparten af området's beboere (over 90 %) kan i dag ikke parkere med beboerlicens i dagtimerne i egen gade, da størstedelen af området's gader er undtaget for beboerlicens kl. 10:00-17:00 på hverdage. Det er tidligere vurderet (ViaTrafik2019), at op til ca. 70 % af de nuværende ca. 1050 gadeparkeringspladser anvendes om natten (målt kl. 22.00) fortrinsvis af beboere, svarende til at ca. 735 beboere parkerer i gadeplan om natten. Da der i byrums- og trafikplanen stadig vil være ca. 300 parkeringspladser til brug for beboere (og andre biler på hvide plader) om natten, udgør forskellen ca. 435 nedlagte parkeringspladser. Disse pladser er erstattet med langsigtet leje af pladser i nærliggende

parkeringsanlæg. Allerede med Budget 2021 (BR 1. oktober 2020) (A, B, C, F, O, V og Fremad) blev der afsat 5,9 mio. kr. årligt i ti år (2022-2031), og der er indgået lejeaftaler under Israels Plads og i det kommende anlæg under Dantes Plads, der omfatter 580 pladser i 2022-2023, 520 pladser i 2024-2028 og 480 pladser i 2029-2031.

Politisk handlerum

- Hvis indstillingens 2. at-punkt vedtages, vil forvaltningen udarbejde et budgetnotat til forhandlingerne om Budget 2024 for den videre implementering af byrums- og trafikplanen. Budgetnotatet vil rumme fire foranalyser med dispositionsforslag for flagskibsprojekterne A-D samt gennemførelse af byrums- og trafikplanens tre samarbejdsprojekter om henholdsvis facadebeplantning, varelevering og cykelparkering - til en foreløbig estimeret anlægspris på i alt 10,4 mio. kr. Teknik- og Miljøudvalget kan også beslutte, at der ikke skal udarbejdes budgetnotat eller at budgetnotatet skal indeholde færre tiltag end beskrevet ovenfor. Yderligere muligheder kan være at udvide budgetnotatet med finansiering af foranalyser for et eller flere af planens øvrige flagskibsprojekter (E-I) eller finansiering af anlæg af et eller flere flagskibsprojekter.
- Det kan besluttes at supplere nedlæggelse af kantstensparkering med en helt generel indførelse af en ny betalingszone i den inderste del af byen med en højere takst end rød zone for at begrænse unødvendig parkering på de tilbageværende parkeringspladser. En sådan beslutning vil kræve en særskilt indstilling til politisk behandling i Borgerrepræsentationen.
- Teknik- og Miljøudvalget har pålagt Teknik- og Miljøforvaltningen at foretage en juridisk undersøgelse af, om parkeringspladser lovligt kan reserveres til københavnernes med beboerlicens (TMU 19. september 2022). Hvis det er lovligt, kan det besluttes at erhvervs-parkeringspladserne i Middelalderbyen er forbeholdt for beboerlicenser om natten. Forvaltningen forventer at orientere Teknik- og Miljøudvalget i første halvår af 2023.
- Det kan besluttes at undersøge mulighederne for leje af yderligere parkeringspladser i andre parkeringshuse i området, fx under BLOX som nævnt af Indre By Lokaludvalg.
- Det kan besluttes at udarbejde supplerende tiltag, som fx temalokalplan for fastlæggelse af bevaringsværdige træer samt gaderegulativer, temalokalplan eller administrationsgrundlag for udeservering, der giver mulighed for at regulere aktiviteter i byrummet. En sådan beslutning vil kræve yderligere finansiering og politisk behandling.

Økonomi

Med vedtagelsen af Budget 2023 (BR 6. oktober 2022) (B, C, D, I, O, V, Ø og Å) er der afsat 16,3 mio. kr. til nedlæggelse af de første 600 bilparkeringspladser, flytning og etablering af ny cykelparkering, ændring af ensretninger, kommunikationsindsats samt før- og efter trafiktællinger.

Gennemførelse af de øvrige tiltag i byrums- og trafikplan for Middelalderbyen vil afhænge af, at Borgerrepræsentationen afsætter finansiering i kommende budgetforlig.

Videre proces

Når Borgerrepræsentationen har godkendt byrums- og trafikplan for Middelalderbyen, vil planens principper gælde for anlægsprojekter og andre tiltag i området. For genopretningsprojekter vil det dog kræve supplerende finansiering eksempelvis at ændre belægninger, etablere nye træer mv. Planens ni flagskibsprojekter (A-I) og planens resterende fire tværgående projekter gennemføres under forudsætning af, at Borgerrepræsentationen afsætter finansiering i kommende budgetforlig.

Teknik- og Miljøudvalget forventes ultimo 2023 at få forelagt en indstilling om planens første tværgående anlægsprojekt med nedlæggelse af 600 parkeringspladser som vedtaget med Budget 2023.

Teknik- og Miljøudvalget vil fremover hvert 2. år få forelagt en orientering om status for implementering af byrums- og trafikplan for Middelalderbyen - første gang i foråret 2024.

Søren Wille

/ Karsten Biering

Nielsen

Beslutning

Teknik- og Miljøudvalgets beslutning den 9. januar 2023

Indstillingens 1. at-punkt blev anbefalet over for Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen uden afstemning.

Indstillingens 2. at-punkt blev godkendt uden afstemning.

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"Det er for Det Konservative Folkeparti væsentlig at opretholde en blandet by, også når det kommer til middelalderbyen, dette gælder også, når det kommer til beboerne med behov for en bil. Derfor er det væsentligt for Det Konservative Folkeparti, at der i forbindelse med gennemførslen af projektet sikres tilstrækkeligt med parkeringspladser for beboerne i middelalderbyen. "

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"Det Konservative Folkeparti finder det meget væsentligt, at vi sikrer en stor grad af inddragelse af beboerne i Middelalderbyen i forhold til anvendelsen af de byrum, der i forbindelse med projektet bliver frigivet, og i den forbindelse også sikre, at der ikke bliver skabt yderligere, og unødige, støjgener for beboerne."

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"For Det Konservative Folkeparti er det vigtigt, at det fortsat, på samme måde som i dag, vil være muligt for erhvervslivet at få leverance - vi ønsker ikke yderligere indgriben i forhold i forhold til leverancer."

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"Det Konservative Folkeparti ønsker, at der er opmærksomhed på, at der oprettes erstatningspladser for de 600 parkeringspladser, der nedlægges i forbindelse med gennemførslen af de tiltag i Middelalderbyen, der er vedtaget i Budget 2023."

Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Enhedslisten afgav følgende protokolbemærkning:

"Partierne noterer, at erhvervsdrivende fortsat kan modtage leverancer, og at antallet af erhvervsparkeringspladser desuden udvides med planen."

Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

“Venstre bakker som udgangspunkt op om planen for Middelalderbyen, eftersom der findes erstatningsparkeringspladser til de p-pladser, der nedlægges som følge af projektet.”
